

בס"ד. ש"פ האזינו, י"ג תשרי, ה'תשל"ב

(הנחה בלתי מוגה)

כ"י חלק הוי' עמו יעקב חבל נחלתו², וצריך להבין כפל הלשון דחלק הוי' עמו ויעקב חבל נחלתו, ועוד זאת, שתחלה נאמר עמו ואח"כ יעקב, וגם, שגבי עמו נאמר חלק הוי', וגבי יעקב נאמר חבל נחלתו. וממשיך בכתוב³ ימצאהו בארץ מדבר וגו' כנשר יעיר קנו וגו', ומבואר בלקו"ת⁴, דקאי אדלעיל כי חלק הוי' עמו, שנש"י הם חלק אלוקה ממעל (ממש)⁵, והחלק ההוא ימצאהו בארץ מדבר, כי הנה החלק הוא מבחי' הוי' כו', וכשנמשך אחר הגוף כו', הרי שנמצא בארץ מדבר ושממה, ההיפך מבחי' הוי', ולכן כנשר יעיר קנו, שהוא מדת הרחמנות (כמובא בפירוש רש"י ממדרשי חז"ל⁶). אך צריך להבין, מהו אומרו ימצאהו בארץ מדבר, ימצאהו דייקא, לשון מציאה, שענין המציאה שייך לומר על דבר יקר הערך שבא בהיסח הדעת⁷, דלכאורה, כיון שהנשמה מצד עצמה היא חלק הוי', חלק אלקה ממעל ממש (כנ"ל), וכמ"ש⁸ נשמה שנתת בי טהורה היא (ואח"כ אתה בראתה כו' ואתה משמרה בקרבי), איך יתכן שיתוסף אצלה העילוי דימצאהו, ענין המציאה, דוקא ע"י הירידה למטה בארץ מדבר, ובפרט ע"פ מ"ש בזהר⁹ (ונתבאר באוה"ת¹⁰) בפירוש מ"ש¹¹ מדבר גו' נחש שרף ועקרב גו', שזהו מקום משכן ג' קליפות הטמאות לגמרי כו'¹².

(ב) **ונקודת** הביאור בזה, ששורש המדבר הוא מעולם התהו, אלא שע"י שבה"כ נתהוה המדבר שלמטה כו'¹⁰, ושם נפלו הניצוצים מעולם התהו. ועז"נ ימצאהו בארץ מדבר ובתהו גו'¹³, שע"י

1) מאמר זה הוא המשך למאמר שלפניו	10) עקב ע' תקנח ואילך.
ד"ה שובה (לעיל ע' 16 ואילך).	11) עקב ח, טו (הובא בספרי פרשתנו
2) פרשתנו לב, ט.	עה"פ שם, יו"ד).
3) שם, י"א.	12) ראה מאורי אור אות נ סעיף יב.
4) פרשתנו עז, ג.	לקוטי תורה להאריז"ל עקב שם (ד"ה נחש).
5) איוב לא, ב. תניא רפ"ב.	לקו"ת נשא כ, א. מאמרי אדמו"ר האמצעי
6) ראה ספרי עה"פ.	נשא ע' קסז.
7) ראה סנהדרין צז, א.	13) ראה אוה"ת פרשתנו ע' א'תרסט
8) נוסח ברכות השחר.	ואילך.
9) ראה זהר ח"ב קנו, א. רלו, א.	

ירידת הנשמה למטה בארץ מדבר לברר הניצוצות כו' (שהרי הנשמה עצמה אינה צריכה תיקון כלל, וירידתה למטה אינה אלא כדי לברר הגוף ונפש הבהמית וחלקו בעולם, שזהו כללות הענין דביורר הניצוצות דתהו כו'¹⁴), נעשה העילוי דימצאהו גו', ענין המציאה כו'.

ג) **ויובן** זה בהקדם משנתל¹⁵ בענין מעלת האורות דתהו, שהם בחי' מ"ה בעצם. דהנה¹⁶, עולם התיקון נקרא אדם, שהוא רק בגימטריא מ"ה¹⁷, ואילו עולם התהו נקרא בשם בהמה (רבה), אותיות ב"ה מ"ה, היינו, שבה יש בחי' מ"ה בעצם. וכידוע בענין מ"ש¹⁸ אדם ובהמה תושיע ה', שאף שהאדם הוא למעלה הרבה מן הבהמה, מ"מ, שורש הבהמה הוא למעלה משורש האדם, להיותה מבחי' התהו, שהוא בחי' מ"ה בעצם, שהו"ע הביטול, ולכן רואים שיש בבהמה ענין הביטול יותר מאשר באדם, שהיא בטלה לאדם המנהיגה, אפילו אם הוא קטן. ואע"פ שזהו מפני שהבהמה היא למטה מן הדעת, והאדם יש לו דעת, מ"מ, הנה ידוע שהשורש דלמטה מן הדעת נמשך מלמעלה מן הדעת, אלא שבחי' זו אינה יכולה להתלבש בדעת, ולכן היא למטה מן הדעת. וענין זה מרומז בשמותיהם (כמבואר בשער היחוד והאמונה¹⁹ ששמו אשר יקראו לו בלשון הקודש מורה על מהות הדבר כו'), שבשם בהמה האותיות מ"ה הם בגלוי, ואילו השם אדם, עם היותו ע"ש אדמה לעליון²⁰, הרי השם אדם הוא אותיות א' דם²¹, א' הוא מלשון אלוף כו', ודם מורה על ההתפעלות והתלהבות (קאץ), שאין זה ענין של ביטול, אלא ענין של מציאות כו', היפך הביטול. והיינו, ששם אדם עצמו הוא אותיות אחרים משם מ"ה, והענין דמ"ה הוא אצלו רק באופן של גימטריא ומספר (אדם בגימטריא מ"ה), שהגימטריא הוא בחי' הלבוש שמלביש לבחי' מ"ה (וכמבואר בשער היחוד והאמונה²² שהחשבון מורה על מיעוט האור והחיות כו'). ודוגמתו בעולם התיקון שנקרא אדם,

14) ראה תניא פל"ז (מח, ב).

15) ב"ה שובה ישראל פ"ה (לעיל ע' 19).

16) פ"א.

17) עשרה מאמרות מאמר אם כל חי ח"ב פל"ג. של"ה כ, ב. רסח, ב. שא, ב.

18) של"ה כא, א. וראה אר"ת להה"מ סימן קלד. אוה"ת תהלים (יהל אור) ע' שנו ואילך. המשך תער"ב פשצ"א (ח"ב ע' תגג [ח"ד ע' א'פז]).

19) ספ"ז.

16) בהבא לקמן — ראה ד"ה יו"ט של ר"ה תרל"ב (סה"מ תרל"א ח"ב ס"ע תקנג ואילך).

17) פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) ערך אדם. עץ חיים שער י (שער התיקון) פ"ג. שער לח (שער לאה ורחל) פ"ב. שער לט (שער מ"ן ומ"ד) דרוש ה. ועוד. מאורי אור

בגימטריא מ"ה, שמורה שהאור נתיישב בבחי' כלי, ולא כמו שהוא מ"ה בעצם, בלא כלי כלל, כמו בעולם התהו.

וזהו ענין אורות מרובים דתהו, שמלבד הריבוי (בכמות) ה' האור גבוה יותר (ריבוי באיכות)²³, שלא ה' באפשרותו להתלבש בכלי, כי מצד עוצם בחי' הביטול דמ"ה בעצם לגבי בחי' א"ס המאציל, לא ה' יכול לבוא למטה להיות חיות לכלי. ויובן ממ"ש במשה ונחנו מ"ה²⁴, פ"י שמשה בשורש שרשו ה' בחי' מ"ה בעצם (וכענין מה שמו²⁵, שהוא למעלה ממה שם בנו²⁵, שהו"ע בירור היש דב"ן ע"י שם מ"ה²⁶). ולכן יש בתיבת משה אותיות מ"ה (לא הגימטריא דמ"ה, כי אם מ"ה בעצם). ולכן ה' כבד פה וכבד לשון²⁷, כבד פה לגבי תושבע"פ וכבד לשון לגבי תושב"כ²⁸, דכיון שהי' בבחי' מ"ה, לא ה' יכול להשפיל את עצמו בבחי' אור בכלי גם בתורה (אע"פ שמשה קיבל תורה מסיני²⁹), לא בתושב"כ, ואפילו לא בתושבע"פ כו'. וזהו גם מה שאמר שלח נא ביד תשלח³⁰. וכן הוא באורות דתהו, שמצד עוצם ביטולם לא היו יכולים להתלבש בכלי.

ומצד עוצם ביטולם, הנה כאשר באו להתלבש בכלים (מצד רצון הבורא), היו בבחי' יש דוקא, שזהו ענין המלוכה דתהו, כמ"ש³¹ וימלוך גו', שזהו בחי' ב"ן, בחי' יש דאנא אמלוך³². והענין בזה, דלכאורה אינו מובן, הרי ענין הישות דאנא אמלוך הוא היפך עוצם הביטול הנ"ל, אך הענין הוא, שהיא הנותנת, והא בהא תליא, שגם כשבאו להתלבש בכלים היו בתכלית הביטול בא"ס, ולכן היו בבחי' יש, להיותם דבוקים בא"ס, יש האמיתי. אלא שענין זה ה' יכול להיות רק לזמן מועט בלבד (כאשר באו להתלבש בכלים), אבל כיון שהאור לא ה' יכול להיות בכלי באופן של התיישבות, הנה מיד לאחר הענין דוימלוך, ה' הענין דוימת³¹, שמצד ריבוי האור נשתברו הכלים כו'. ועוד ענין בזה, דהנה, בתהו היו לא רק אורות מרובים, אלא גם כלים מועטים, וגם מיעוט הכלים הוא סיבה שלא האיר האור דתהו. ויובן ממשל האש, שאי אפשר לאחוז אותו, כי אם כשיש דבר הנאחז (שמן ופתילה), וגם כשיש דבר

(23) ראה סה"מ תרכ"ו ע' צו.

(24) בשלח טו, ז.

(25) משלי ל, ד.

(26) ראה אוה"ת נ"ך ע' תרלח.

(27) שמות ד, י.

(28) ראה זח"ג כח, רע"א. וראה תו"א

(29) אבות רפ"א.

(30) שמות שם, יג. וראה תו"א שם.

(31) וישלח לו, לב ואילך. וראה עץ חיים

שער הכללים פ"א.

(32) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ח

ח"א ע' ז בשם הזהר. סהמ"צ להצ"צ קסא, ב.

קע, ב בשם האד"ר. ובכ"מ.

שמות נב, ב.

הנאחז, אינו מתיישב לגמרי, שהרי הוא תמיד מתפשט ומסתלק (כמבואר בתניא³³ שאור האש חפץ בטבעו ליפרד מהפתילה ולידבק בשרשו למעלה), אך בכדי שיהי' האש בבחי' אור המאיר, יש צורך שיהיו כלים מרובים, וככל שהכלים מרובים אזי מאיר האור למרחוק יותר. וכיון שללא אחיזת האור בכלי אינו יכול להאיר, לכן, כשנשברו הכלים דתהו, נסתלק האור. ולא עוד אלא שגם במשך הזמן המועט שבאו להתלבש בכלים, כיון שלא היו באופן של התלבשות, להיותן דבוקין ביש האמיתי, לא האירו כלום, וכמו אור בלי פתילה שמתלק לאש היסודי שאינו אור המאיר כו'.

יש להוסיף בדא"פ, שמיעוט הכלים הוא סיבה (לא רק שלא האיר האור דתהו, אלא) גם לאפשרות שהאור יוכל לבוא להתלבש בכלים (לזמן מועט עכ"פ), כי, מיעוט הכלים הוא לא רק מיעוט בכמות, אלא גם מיעוט באיכות (ע"ד האמור לעיל בנוגע לריבוי האורות), שזהו ענין הביטול, והיינו, שנוסף לעוצם הביטול שבאורות שהיו דבוקים בא"ס, הנה גם הכלים היו בביטול ודביקות (אלא שהדביקות היתה בלתי ניכרת³⁴), וביטולם הוא הסיבה לאפשרות שהאור יוכל לבוא להתלבש בהם. אלא שענין זה לא הי' באופן של התיישבות, הן מצד ריבוי האורות והן מצד מיעוט הכלים (כנ"ל), ולכן היתה שבירת הכלים והסתלקות האור. ולכן יש צורך בעבודת האדם בבירור הניצוצות דתהו, שעייז יוכל להיות לעתיד לבוא ענין של התיישבות בכלי גם באורות דתהו, שהם בחי' מ"ה בעצם, בביטול ודביקות ביש האמיתי.

(ד) **ובזה** יובן מ"ש כי חלק הוי' עמו יעקב חבל נחלתו. דהנה, חלק הוי' עמו קאי על נפש האלקית שהיא חלק אלקה ממעל ממש. ונוסף לזה ישנו גם הענין דיעקב חבל נחלתו, שקאי על התלבשות נפש האלקית בנפש הבהמית ובגוף, כמובן מהמבואר באגה"ת³⁵ בפירוש מ"ש יעקב חבל נחלתו, שזהו כמו החבל שראשו א' קשור למעלה וקצהו למטה כו'. וזהו גם מ"ש יעקב חבל נחלתו, יעקב דייקא, מלשון עקב, שמורה על הירידה למטה כו'. ומ"ש נחלתו, שהו"ע של ירושה, מורה על ירושת האורות דתהו³⁶ שנעשית ע"י עבודת נפש האלקית בהתלבשותה בנפש הבהמית ובגוף בבירור הניצוצות שנפלו בשבירת

36) ראה סה"מ תר"ל ע' פח. תרפ"ד ע'

ריב. ובכ"מ.

33) פי"ט.

34) ראה סה"מ תרס"ד ע' י.

35) פ"ה.

הכלים דתהו. וזהו גם הטעם שנאמר נחלתו סתם, ולא נזכר שם הוי' (כמו בתחלת הכתוב, כי חלק הוי' עמו), כי, ע"י ירידת הנשמה למטה (שמרומו בענין החבל שקצהו למטה) מגעת הנשמה לדרגא נעלית יותר מכמו שהיתה קודם ירידתה, שעז"נ³⁷ חי הוי' אשר עמדתו לפניו, ואילו ע"י הירידה למטה ה"ה מגעת בבחי' שלמעלה משם הוי' (כולל גם קוצו של יו"ד כו').³⁸ וזהו גם מ"ש ימצאהו בארץ מדבר³⁹, שע"י הירידה לארץ מדבר לברר הבירורים דעולם התהו, אזי נעשה עליו גדול ביותר שהוא כמו מציאה⁴⁰ שבאה בהיסח הדעת, היינו, היסח הדעת מכל סדר השתלשלות, כולל גם כפי שסדר השתלשלות הוקבע ע"פ ד' אותיות שם הוי', שזהו גם מה שמשיח בא בהיסח הדעת,⁴¹ כמ"ש⁴¹ מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו, שזהו"ע שלמעלה מסדר ההשתלשלות, ובא ע"י בירור המדבר, מדבר העמים, ועד לשלימות הבירור, היינו, לא רק כיבוש ז' עממין (שהם שורש ע' האמות) אלא גם ארץ קיני קניזי וקדמוני⁴². וזהו גם מ"ש בהמשך הכתוב כנשר יעיר קנו גו', כמבואר בזה⁴³ דיוק הלשון כנשר גו', בכ"ף הדמיון, שזהו בחי' רחמים גדולים שלמעלה מעלה הרבה מהרחמים דבחי' נשר, בחי' פני נשר שבמרכבה.

ומסיים בכתוב⁴⁴ הוי' בדד ינחנו ואין עמו א"ל נכר⁴⁵, שבדד קאי על בחי' שלמעלה מסדר השתלשלות ועד לע"ס הגנוזות (כמבואר בדרושים על הפסוק איכה ישבה בדד⁴⁶), ולכן אין עמו א"ל נכר, שבזה נכללים גם מלאכים כו', וכדאיתא במדרש⁴⁷ על הפסוק⁴⁸ חלקי הוי' אמרה נפשי, משל למלך שנכנס למדינה והיו עמו דוכסין וכו', חד אמר וכו', הי'

44) פרשתנו שם, יב.

45) ראה אוה"ת שם ע' א'תרפד ואילך, ש"בדד ינחנו" הוא למעלה מכללות ענין השבירה והתיקון כו', ולעת"ל יהי גילוי מבחי' זו, ועז"נ "ואין עמו א"ל נכר", שלא יקבלו גוים, שהם הניצוצות שמתבררים ע"י אכילה ושתי' כו', דכיון שיבורר ויושלם כל הבירורים, לא שייך עוד בירור וניצוצות כו'.
46) אוה"ת איכה (נ"ך ח"ב) ס"ע א'לד.
ד"ה איכה ישבה בדד תשל"א (תו"מ סה"מ אב ע' קסה).

47) איכ"ר פ"ג, ח. וראה דב"ר פ"ב, לג.
וראה ד"ה ביום עשתי עשר תשל"א ס"ז (תו"מ סה"מ ניסן ע' קלג).

48) איכה ג, כד.

37) מלכים-ב ה, טז (וראה לקו"ש חכ"ה ע' 147 הערה 53).

38) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן כתובים ח"ב ע' קלו ואילך.

39) ראה גם לקו"ת פרשתנו עח, ג.

40) ראה אוה"ת פרשתנו שם: "המציאה זהו למעלה מהחכמה, אלא כמ"ש והחכמה מאין תמצא, מאין דוקא, בחי' שאינו מושג... בחי' רדל"א כו'".

41) תהלים פט, כא. וראה גם אוה"ת שם ע' א'תרעז.

42) ראה לך לך טו, יט ובפרש"י. ספרי פ' ראה יב, כ. פרש"י פ' שופטים יט, ח.

43) ראה לקו"ת שם. אוה"ת שם ע' א'תרפג.

פיקח אחד שם אמר אנא נסיב מלכא כו'. וענין זה שייך ליוהכ"פ (דמיני' אזלינן), אחת בשנה⁴⁹, בחי' היחידה⁵⁰ (כמו בדר, שהוא לשון יחידות⁵¹), שממנו באים לזמן שמחתנו, חג הסוכות, עד לשמע"צ ושמח"ת, שאז ישנו הענין דהוי' בדר ינחנו ואין עמו א-ל נכר, כי אם ישראל ומלכא בלחודוהי⁵². וענין זה נמשך אח"כ בעבודת כל השנה כולה באופן דויעקב הלך לדרכו⁵³, שאז פורקים (פאקט מען פאנאנדער) את הסחורה שרכשו במשך חודש תשרי⁵⁴, מתוך שמחה וטוב לבב, ועד לקיום היעוד ושמחת עולם על ראשם⁵⁵, בגאולה האמיתית והשלימה, בקרוב ממש.

ביקמט. שם ע' בקנג. סה"מ תרפ"ז ע' לו. שם ע' נא.

(53) לשון הכתוב — ויצא לב, ב. וראה אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' קצד. סה"ש תרצ"ו ע' 43. וש"נ.

(54) ראה סה"ש תש"ז ע' 74. וש"נ.

(55) ישע"י לה, י. נא, יא.

(49) ס"פ תצוה. אחרי טז, לד.

(50) ראה לקו"ש חכ"ט ע' 329. וש"נ.

(51) ראה גם עטרת ראש שער יוהכ"פ פ"ב. מאמרי אדמו"ר האמצעי דרושים לסוכות (דברים ח"ד ע' אירלב ואילך).

(52) ראה זהר ח"ג לב, א. ח"א רח, ב.

הובא ונתבאר באוה"ת שמע"צ ח"ה ע'